

Chemical Industries hadden ingeschakeld en de organisatorische leiding van hun project aan een hoge functionaris van dit concern hadden toevertrouwd, minder te doen was om de snelle constructie van atoomwapens dan om het verkrijgen van een voorsprong bij de eventuele na-oorlogse vreedzame toepassing van kernenergie.

Begin '43 vroeg Churchill in Casablanca Roosevelts naaste medewerker Harry Hopkins, zich er moeite voor te geven dat de oude samenwerking werd hersteld. Hopkins bereikte niets. De Britten kwamen tot de conclusie dat zij alléén niet veel verder zouden komen en de onderzoeken en andere werkzaamheden in Groot-Brittannië kwamen vrijwel stil te liggen. Pas in juli '43, toen Stimson in Londen op bezoek was, wist Churchill althans bij hem het wantrouwen te overwinnen en dit contact leidde er toe dat Churchill en Roosevelt een maand later in Quebec een geheime overeenkomst sloten¹ welke inhield dat voortaan bij de ontwikkeling van de atoomwapens alle krachten gecombineerd zouden worden, dat de Verenigde Staten en Groot-Brittannië die wapens nimmer tegen elkaar zouden gebruiken, dat zij ze niet tegen derden zouden gebruiken zonder elkaars goedkeuring, dat inzake mogelijke naoorlogse industriële of commercieële voordelen, uit de toepassing van atoomenergie voortvloeiend, een regeling zou worden getroffen door de president van de Verenigde Staten alléén en dat, ter waarborging van een goede samenwerking, in Washington een *Combined Policy Committee* zou worden opgericht; van die commissie waarin ook Canada zou zijn vertegenwoordigd (in Montreal was inmiddels een groep uit Groot-Brittannië afkomstige Britse en Franse geleerden aan het werk gegaan), zou Stimson voorzitter zijn.

Met dit accoord was het Amerikaanse wantrouwen nog wel niet volledig verdwenen², maar dat nam niet weg dat de samenwerking opnieuw tot stand kwam: talrijke Britse geleerden werden aan de Amerikaanse teams toegevoegd – in Los Alamos ging een uitgebreide Britse missie aan het werk, zich vooral verdiepend in de problemen die bij de constructie van de atoombommen rezen.³

Er kwam in september '44 een nieuwe afspraak tussen Roosevelt en

¹ Tekst in Gowing: *Britain and Atomic Energy 1939–1945*, p. 439–40. ² Een van de twee Britse leden van het *Combined Policy Committee*, Sir Ronald Campbell, schreef begin '45: 'The salad is heaped in a bowl permanently smeared with the garlic of suspicion.' (aangehaald in Gowing: *Britain and Atomic Energy 1939–1945*, p. 235). ³ Tot die Britse missie behoorde ook de tot Brit genaturaliseerde Duitse emigrant Klaus Fuchs en de Brit Alan Nunn May die alle kennis welke zij wisten te verzamelen, zo spoedig mogelijk via twee Amerikaanse communisten aan de Sowjet-Unie doorgaven. Veel